בית שמאי פרק שלשה עשר יבמות קט

מסורת הש"ס

ורבי אלעזר אוסר *וכן המגריש את היתומה והחזירה מותרת ליבם ורבי אלעזר אוסר קטנה שהשיאה אביה ונתגרשה כיתומה בחיי האב [ב]והחזירה דברי הכל אסורה ליבם: **גמ'** אמר עיפה מאי טעמא דרבי אלעזר *הואיל ועמדה עליו שעה אחת באיסורא אמרו ליה רבנן לעיפה אי הכי חליצה נמי לא תיבעי וכי תימא הכי נמי והתניא משום רבי אלעזר אמרו חולצת אלא אמר עיפה ר' אלעזר לא ידענא מאי טעמא אמר אביי היינו טעמא דרבי אלעזר מספקא ליה אי מיתה מפלת אי נשואין הראשונים מפילים אי מיתה מפלת הא רמיא קמיה לייבום אי נשואין הראשונים מפילים הא עמדה עליו שעה אחת באיסור רבא אמר לעולם פשיטא לרבי אלעזר דמיתה מפלת ומיהו הכל בקיאין בגירושין ואין הכל בקיאין בחזרה אדרבה חזרה כיון דיתבא תותיה אית ליה קלא מי לא עסקינן דאהדרה באורתא ושכיב בצפרא רב אשי אמר היינו טעמא דרבי אלעזר דגזר הני משום יתומה בחיי האב והחזירה הכי נמי מסתברא מדקתני סיפא קטנה שהשיאה אביה ונתגרשה כיתומה בחיי האב והחזירה דברי הכל שאסורה ליבם האי מאי למימרא פשיטא אלא לאו הא קמ"ל טעמא דר' אלעזר דגזר הנך משום האי שמע מינה תניא כוותיה דרב אשי *מודים חכמים לר' אלעזר בקטנה שהשיאה אביה ונתגרשה הרי היא כיתומה בחיי האב והחזירה שאסורה ליבם מפני שגירושיה גירושין גמורין ואין חזרתה חזרה גמורה בד"א שגירשה כשהיא קטנה והחזירה כשהיא [ג]אבל גירשה כשהיא קטנה והחזירה כשהיא גדולה אי נמי החזירה כשהיא קטנה וגדלה אצלו ומת או חולצת או מתייבמת משום רבי אלעזר אמרו חולצת ולא מתייבמת בעא מיניה רבא מרב נחמן צרתה מהו אמר ליה *היא גופה גזירה ואנן ניקום וניגזור גזירה לגזירה והא תניא משום רבי אלעזר אמרו היא וצרתה חולצת *היא וצרתה סלקא דעתך אלא לאו או היא או צרתה חולצת לאו תרוצי קמתרצת תריץ הכי היא חולצת צרתה או חולצת או מתייבמת: **מתני'** [ד]שני אחין נשואין לשתי אחיות *קטנות ומת בעלה של אחת מהן [א]הלזו תצא משום אחות אשה [ב]וכן שתי תרשות גדולה וקטנה מת בעלה של קטנה תצא הקטנה משום אחות אשה מת בעלה של גדולה רבי *אליעזר אומר [ה]מלמדין את הקטנה שתמאן בו רבן גמליאל אומר *אם מיאנה מיאנה ואם לאו תמתין עד שתגדיל ותצא הלזו משום אחות אשה רבי יהושע אומר *אי לו על אשתו אי לו על אשת אחיו מוציא את אשתו בגט ואשת אחיו בחליצה: **גמ'** ומי שרי והתני בר קפרא לעולם ידבק אדם בשלשה דברים ויתרחק משלשה דברים ידבק בשלשה דברים [ו]בחליצה ובהבאת שלום ובהפרת נדרים ויתרחק משלשה דברים [ז]מן המיאון ומן הפקדונות ומן הערבונות מיאון דמצוה שאני: גופא תני בר קפרא לעולם ידבק אדם בשלשה דברים בחליצה כאבא שאול דתניא *אבא שאול אומר הבונס את יבמתו לשם נוי לשם אישות לשם דבר אחר כאילו פוגע בערוה וקרוב בעיני להיות הולד ממזר בהבאת שלום דכתיב [ח]בקש שלום ורדפהו ואמר

גופה גזירה ואנן ניקום וניגזור גזירה לגזירה. פי' בקונטרס היא גופה גזירה משום יתומה בחיי האב ואין נראה לר"י דהא רב אשי הוא דאמר להאי טעמא ולא רבא אלא יש לפרש היא גופה גזירה שמא יאמרו הטועים ייבם גרושת אחיו לפי שהכל בקיאין בגירושין ואין הכל בקיאין בחזרה כדאמר רבא לעיל ולאו דוקא קאמר גזירה לגזירה דלא שייך הכא אלא כלומר איכא אלא איסורא דרבנן: **ויתרחק** מן המיאונים. פר"ח ברים פירקין (לעיל קז:) בשם גאון דאין לקדם יתומה על שיכולו לאיה שהיא בוגרת כדי להתרחק מן המיאונים והא דתקיע לה רבנן נישואין כדאמר לקמן (דף קיב:) לריך לומר לדברי הגאון דהייטו דוקא היכא שיש לחוש שלא יהגנו בה מנהג הפקר ומיהו מהכא אין לו ראיה אלא שלא ילמדוה למאן דאמרי

עין משפט נר מצוה

טז א ב מיי' פ"ז מהל' יבום הל' יג סמג עשין נא טוש"ע אה"ע סימן קנב סעיף מז:
יז ג מיי' שם הלכה יד טוש"ע שם סעיף יג:
יח ד מיי' פ"ז מהל' יבום הלכה טו סמג עשין נא טוש"ע שם סימן קנה סעיף ט:
יט ה מיי' שם טוש"ע שם סעיף יא:
כ ו ז מיי' פ"י מהל' גירושין הל' טו:

תוס' חד מקמאי

תניא מורים [חכמים] לר"א (ביבמה) [בקטנה] שהשיאה אביה ונתגרשה שהיא יתומה בחיי האב והחזירה שאסורה ליבם מפני שגירושיה גירושין גמורים ואין חזרתה חזרה גמורה לכאורה משמע שמותרת לעלמא בלא חליצה מפני שהיא ערוה מן התורה אלא דבירושלמי משמע שיתומה בחיי האב צריכה חליצה ומעמא דמילתא אע"פ שהיא ערוה מן התורה אין הכל בקיאים בחזרתה שאין חזרתה חזרה גמורה ולפיכך צריכה חליצה: בעא מניה רבא מרב נחמן צרתה מהו א"ל היא גופה גזירה ואנן ניקום ונגזור גזירה לגזירה הלכך צרתה אי חולצת או מתיבמת אליבא דר"א הוא דרייp וקמבעיא ליה הכי דאילו לרבנן אם אינה יתומה בחיי האב אפי' היא מותרת ליבם. ואם היא יתומה בחיי האב כיון דהיא ערוה מן התורה משיטא שצרתה [צרת] ערוה היא ומתיבמת אלא וראי אליבא דר"א קא מבעיא ליה וה"ר אלפס שכתב ה) לא ידרנו לסוף דעתו וכתב כ) והא זיקת ב'יבמין דרבנן היא משום גזרת ב' יבמות הבאות מבית אחד ומ"ש התם דצרתה אינה מתיבמת אע"ג דאיהי גופה גזירה (נורי') [ואנן ניקום ונגזור] גזירה לגזירה והכא צרתה מותרת דלא גזרי' גזירה לגזירה. איכא למימר האי דגזרי' גזירה לגזירה דגזר ר"א משום יתומה בחיי האב קלישה ליה דהא כולה לרבנן לא גזרי' [ולכן] אפי' לר"א לא גזר בצרתה:

ה) נראה דע"ל ורב אלעזר שכתב גם ביתומה בחיי האב לרבנן נראה לו מעלת לו מתיבמת לא ידרנו לסוף דעתו. כע"ל ועי' בבעל המאור ורמב"ן במלחמות בזה. כ) נראה דחסר כאן מי הוא הכותב לו דע"ל ומה דיש לפקפק לכאורה וכו'.

מסורת הש"ס

לעיל כח. מא.

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה קטנה וכו' וקבל אביה גיעה. ל"נ ומה שקשה על זה דסברי כאן שרש"י דסיינו בקיבל אביה וכמשנה האב אבלאי פרש"י היכא דיפסח שוב אין לאב זכות בה אף לקבל את גיעה עי' מהר"ם פאדווי: (ג) בא"ד ומשקיבל את גיעה סברי היא כיתומה:

הגהות הגר"א

[א] בהשנה הלזו. נמחק (וכן ליתא במשניות ובירושלמי): [ב] שם וכן שני חרשות. נמחק (דכולהי דיעיהו קתני לקמן בפרק חרש וכאן לא מתיא בהכי משו"ה לא מני בסיפא ג"כ פקחת ומרשת):

[לעיל כח: וש"נ]

[לעיל יח:]

[ל"ל יתומות קטנות וכ"ל במשנה במתניות]

(ל"ל אלעזר)

לעיל יח. עמ: נדה ח.

לעיל כט.

[לעיל ג.] ודף לט:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה קט: שהשיאה וכו' וקבל אביה גיעה וכו'. ע' קדושין מג ע"ב ברש"י ד"ה היא ותכיה ובסנהדרין סט ע"א ברש"י ד"ה קפאה. וע' קידושין דף י ע"א תוד"ה ומקבל ובסמג ע"ב תוד"ה תמן הרס:

ע"ל מ"ל מכתב

ע"ל מ"ל מכתב

ע"ל מ"ל מכתב

ע"ל מ"ל מכתב

ע"ל מ"ל מכתב

ע"ל מ"ל מכתב

ע"ל מ"ל מכתב

ע"ל מ"ל מכתב

ע"ל מ"ל מכתב

ע"ל מ"ל מכתב

ע"ל מ"ל מכתב

ע"ל מ"ל מכתב

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com